

KBAM

Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Ağı

9. SEMPOZYUMU

15-17 ARALIK 2023
İZMİR

AFETLERDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ / ÖĞRENEMEDİKLERİMİZ: CUMHURİYETİN YÜZÜNCÜ YILINDA MEKÂNSAL ARAŞTIRMALARIN VE PLANLAMANIN YERİ VE İŞLEVİ

Ulusal ve uluslararası gündemin hızla değiştiği bir dönemde artık daha iyi anlaşılabilir bir şey var ki, yaşanan her türlü değişim yapı çevre ve mekân ile doğrudan ilişkilidir. Mekânsal çalışmaların, araştırma ve tartışmaların yeterli düzeyde yapılmaması, yapılan bilimsel çalışmaların karar süreçlerinde etkin kullanılmaması ve uygulamada yer bulamaması günümüzde yaşanan krizlerin başlıca nedenleri arasındadır. Bununla birlikte, pek çok doğa olayının birer afet olarak yaşanması ve krizlere dönüşmesi; afet öncesi, sırası ve sonrası süreçlerin hatalı ya da eksik yönetilmesi gibi durumlar da geçmiş deneyimlerden yeterince ders alınmadığını göstermektedir.

2023 yılı başında, ulusal gündemin temel konuları arasında ülkemizde 2020 yılında başlayan küresel Covid-19 pandemisinin toplumsal ve ekonomik etkilerini atlatmak ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci yüzyılına başlamak üzere yapılan seçim hazırlıkları yer alıyordu. Eş zamanlı olarak On İkinci Kalkınma Planı'nın hazırlanması, ülke mekânsal stratejik planının yapılması ile 2024-2028 dönemine ait yeni bölge planlarının onaylanarak yürürlüğe girmesi süreçleri mekânsal politikalar kapsamında öne çıkan konular arasındaydı. Ancak 6 – 20 Şubat 2023 depremleri ile gündem çok keskin ve acı bir şekilde değişmiş, oldukça zayıf olan ulusal hafızamız da tazelenmiştir.

Bir deprem ülkesi olan Türkiye'de sadece depremler değil pek çok doğa olayı uygulanan yanlış politikalar sonucu can yakıcı afetler olarak yaşanmaktadır. Son yıllarda özellikle sel, deprem, yangın ve çığ olayları sonucu ciddi düzeyde kayıplar yaşanmıştır. Risklerin göz ardı edilmesi ve krizlerin yönetilemeye nedenleri ile nelerin yanlış yapıldığı ve nelerin eksik yapıldığı konuları ise çok uzun yıllardır tartışılmaktadır. Risk ve afet yönetimi alanında önemli bir kırılma noktası olarak görülen 1999 Marmara Depremleri'nin üzerinden neredeyse çeyrek asır geçmiş olmasına rağmen özellikle düzensiz kentleşme, mevzuat ile uyumsuzluk ve denetimsizlik, yönetilemeyen kurumlar ve krizler ile risk yönetimi kültürünün benimsenmemesi konuları tekrar gözler önüne serilmiştir. Geçmişteki KBAM sempozyumlarında da tekrar tekrar ele alınmış olan bu konular vurgulanmış ne kadar gerekli olduğu acı neticeler ile birlikte sıkça teyit edilmektedir. Özellikle mekânsal çalışmalar ve planlama meslek alanı açısından hala tartışılması gereken oldukça fazla konu olduğu ortadadır. Deneyimlenen süreç Türkiye'deki planlama sisteminin sadece afetlere dirençlilik açısından değil, tümüyle yeniden irdelenmesi gerektiğinin de altını çizmesi açısından önem kazanmaktadır.

Bu kaygılarla 9. KBAM Sempozyumunun ana teması **son dönemde yaşadığımız afetlerin krize dönüşmesi sürecinin mekânsal ve toplumsal nedenleri ve sonuçları ile kurumsal yapılanmanın, planlamanın ve mekânsal çalışmaların bu süreçlerdeki yerini ve önemini tartışmak üzere "Afetlerden Öğrendiklerimiz / Öğrenemediklerimiz: Cumhuriyetin Yüzyüncü Yılında Mekânsal Araştırmaların ve Planlamanın Yeri ve İşlevi" olarak belirlenmiştir.** Bu ana tema altında; kurumsal bir işleyiş olan şehir ve bölge planlamanın yüz yıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin kurumsal yapısı içerisinde kendisine nasıl bir yer bulduğu, hangi süreçlerden geçtiği, nelerin üstesinden geldiği / gelemediği ve yaşanan krizlerde planlamanın yaşadığı sorunların payının ne olduğu ve ikinci yüzyılda planlamanın geleceğinin ne olacağı konularının aşağıdaki başlıklar altında detaylı olarak ele alınması, bu çerçevede de Türkiye'de planlamanın yeniden kavramsallaştırılması ve yeni bir planlama sisteminin geliştirilmesi konularının tartışılmasına açılması hedeflenmektedir:

•**Yüz Yıllık Kurumsal Yapılanmamız ve Kurumsal Bir Yapı Olarak Planlama:** Kurumlarımız ve planlama sistemi, kurumların yapılanması – niteliği – yetkinliği – etkinliği, ulusal – bölgesel ve yerel aktörler ve roller, kurumsal işleyişte liyakat tartışmaları, risk yönetimi politikaları kurumlar ve mevzuatı, yönetim-yönetişim, planlamanın zafiyetleri ve açmazları, planlamanın ve planlamanın sorumluluğu ve rolü, planlama eğitimi, planlama eğitiminde riskler ve afetlerin yeri.

•**Risk ve Afet Terminolojisi, Planlamadaki Kavramlar, Kuramlar ve Teknikler:** Plan ve planlama kavramlarının anlamı – içeriği ve uygulamalarını risk sektörleri ve afetler çerçevesinde ele almak, doğa olayını afete dönüştüren süreçler ve bu süreçlerde planlamanın yeri, çoklu afet riskleri, yeni yöntemler ve uygulamalar, doğa tabanlı çözümler, risk yönetimi çerçevesinde "sakin planlaması, risk azaltma planı, afet müdahale planı ve eylem planı" kavramlarına bakış, Türkiye'den ve dünyadan örnekler, kentsel risk yönetimi ve risk sektörleri, risk yönetiminin bileşenleri, afet sırası ve sonrasındaki acil eylem alanları için yer seçimi, son dönem uluslararası gelişmelerin mekânsal araştırmalara ve planlamaya olası yansımaları.

•**Riskler, Afetler, Ekonomik Krizler ve Kalkınma:** Kalkınma politikaları kapsamında risk yönetiminin ve afetlerin yeri, fiziki coğrafya – ekonomik coğrafya ilişkisini afetler üzerinden düşünmek, ekonomik dinamiklerin fiziki coğrafyaya yansımaları, kalkınmada afet etkisi, üretim kayıplarının belirlenmesi ve modellenmesi, afet sonrası ekonomik yaşamı yeniden kurmaya ve örgütmeye yönelik girişimler, afet sonrası kentsel ve kırsal kalkınma, dayanışma ekonomisi, yeni işbirlikleri, girişimler ve üretim modelleri.

•**Kentsel Siyaset, Planlama ve Toplum:** Afetler ve kentsel rant ilişkisi, ranta dayalı kentsel siyaset süreçleri ve sonuçları, eşitsizlik yaratan popülüst politikalar, afetlerin yol açtığı ya da derinleştirdiği toplumsal çatışmalar, kentsel dönüşüm projeleri, bu politika ve projelerin afetlerle farklı boyutlardaki ilişkisi, bunlara karşı oluşan tepkiler, ulusal - bölgesel ve yerel düzeyde politika geliştirme ve kentsel politika planlaması, afetler ve yurttaş reaksiyonu, yeni oluşumlar ve dayanışmacı örgütlenme biçimleri, bu oluşumların özellikle afet ve kriz dönemlerindeki işlevleri ve etkinliği, afetlerin göç ve demografi üzerine etkileri, afetlerde dezavantajlı ve kırılma grupları, afet sırası ve sonrası toplum psikolojisi, risk toplumu ve eğitim, çoklu afetlere toplumsal bakış, toplumsal riskler ve potansiyeller.

•**Riskler, Afetler ve Kent Sağlığı:** Afet sonrası sağlıklı toplulukların oluşumunda kısa – orta ve uzun vadede yapılması gerekenler, yaşam çevrelerinin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasında bertaraf yöntemleri ve önerileri, sağlıklı yaşam fonksiyon alanlarının oluşturulması, hizmet sunumunun değişen boyutları, bu çerçevedeki politika önerileri, planlamanın bu süreçlerdeki işlevi.

•**Afetler, Yeniden Yapılma ve Konut Üretimi:** Konut ölçeğinden bölge ölçeğine iyileştirme ve yeniden yapılanma, afet sonrası kısa ve uzun erimli planlama araç ve süreçlerinin tasarımı, katılımcı süreçlerin planlanması, geçici barınma, kalıcı yerleşimlerin oluşumu, mekânsal çalışmalar odaklı meslek disiplinleri, bu disiplinlerin yeniden yapılması sürecindeki yeri ve etkileri, bu disiplinlerin işlevsizleştirilmesi ya da itibarsızlaştırılması, konut sorunu ve konut politikaları, ulaşım biçimlerinin değişimi, doğal ve kültürel miras alanlarında yeniden yapılanma.

•**Cumhuriyetin Yüzyüncü Yılında Türkiye'de Dirençli Kentler:** Kentsel planlama ve tasarımın dirençli kentlerin oluşturulmasındaki yeri ve etkinliği, dirençli kent kavramı ve bu çerçevedeki yaklaşımlar, dirençli kentlerin oluşturulmasında iş birliği, disiplinler ve gereklilikler, konut ölçeğinden bölge ölçeğine dirençlilik, dirençlilik çerçevesinde yeni kent ve yerleşme modelleri ile tasarımı.

•**Riskler, Afetler ve Teknoloji:** Planlama, risk yönetimi ve afet yönetimi için sürdürülebilir karar destek sistemleri, bilgi teknolojilerinin afet öncesi - sırası ve sonrasında kullanımı, yapay zekâ uygulamaları, veri yönetimi (veri üretme, işleme, depolama, yorumlama)

•**Kentsel ve Bölgesel Planlamanın Yeniden Kavramsallaştırılması, Yeni Bir Planlama Sisteminin Kurgulanması:** Mevcut planlama istemimizin yaşanabilir, adil, sürdürülebilir ve dirençli kentleri gerçekleştiremediği göz önüne alındığında, yeni bir planlama sisteminin kurgulanmasına yönelik kavramsal, yönetsel ve yapısal tartışmalar nasıl ele alınmalı?

ÖNEMLİ TARİHLER

Özet Gönderme	: 09 Temmuz 2023
Kabul Edilen Bildirilerin İlanı	: 13 Ağustos 2023
Tam Metin Gönderimi	: 05 Kasım 2023

BAŞVURU

Sempozyuma katılmak isteyenlerin **9 Temmuz 2023** tarihine kadar **200-400 kelimelik bildiri özetlerini** <https://kbam.metu.edu.tr/bildiri-ozeti-gonderme/> adresinden yüklemeleri gerekmektedir.

DOKTORA ATÖLYESİ

Doktora Atölyesi doktora çalışmalarının farklı aşamalarında olan (yeni başlayan, araştırma aşamasına gelmiş olan, araştırmasını tamamlamak üzere olan veya tezini bitirmekte olan) araştırmacıların bir araya gelerek tezlerine yönelik bildirim ve görüş almalarını ve deneyimlerini paylaşmalarını sağlamak üzere düzenlenmektedir. Atölyeye katılmak isteyen genç araştırmacılar **9 Temmuz 2023** tarihine kadar **200-400 kelimelik** bir özeti kbam.metu.edu.tr web sayfası "**bildiri özeti gönderme**" sekmesi üzerinden gönderebilirler. Atölyeye kabul edilenlerden **15 Ekim 2023** tarihine kadar **1000-2000 kelimelik** geniş bir açıklama metni hazırlayıp kbam@metu.edu.tr adresine e-mail göndermeleri istenecektir.

YAYIN

Sempozyumda sunulan bildiriler editörlük sürecinden geçerek "**Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Ağı 9. Sempozyumu Bildiri Kitabı**"nda toplanarak yayınlanacaktır. Bildiri Kitabında yer alma durumu bildiri sahiplerinin tercihine bağlı olmakla birlikte, tüm bildiri özetleri "**Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Ağı 9. Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı**"nda yer alacaktır. Doktora Atölyesine başvuran metinler her iki kitapta da yer almaz.

Sempozyumda sunulan bildiriler **İdealKent – Kent Araştırmaları Dergisi'nde (Journal of Urban Studies)** yayınlanmak üzere başvuruda bulunabilir. Bu durumda bu bildirilerin verilecek son teslim tarihine kadar makaleye dönüştürülerek teslim edilmesi ve hakemlik sürecine girmesi gerekmektedir.

DÜZENLEME KURULU (Alfabetik soyadı sırasıyla)

Doç. Dr. Adile Arslan Avar	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Ar. Gr. Yağmur Aşçı	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Dr. Neşe Aydın	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Bilge Çakır	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz Duvarcı	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Ar. Gr. Özge Ekinci	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Ar. Gr. Ecem Engin	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Ar. Gr. Çiğdem Fındıklı Ülku	Konya Teknik Üniversitesi
Ar. Gr. Kübra Karkin	Konya Teknik Üniversitesi
Ar. Gr. Zeynep Özcam	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Ar. Gr. Ayşegül Sarı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Ar. Gr. Sezen Türkoğlu	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Dr. Esin Özdemir Ulutaş	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Koray Velibeyoğlu	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Ar. Gr. Görksun Yıldırım	Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi

Sempozyum Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilecektir. Adres bilgileri, oturumlar ve program için detayları <https://kbam.metu.edu.tr> adresinden takip edebilirsiniz.

BİLİM KURULU (Alfabetik soyadı sırasıyla)

Prof. Dr. Aslı Akay	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Dr. Deniz Altay Kaya	Çankaya Üniversitesi
Prof. Dr. Bilge Armatlı Köroğlu	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Adile Arslan Avar	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Doç. Dr. İrem Ayhan	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Burak Beyhan	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi
Dr. Bilge Çakır	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Olgu Çalıışkan	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. K. Mert Çubukçu	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi
Prof. Dr. İclal Dinçer	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Engin Duran	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Dr. Defne Dursun	Atatürk Üniversitesi
Dr. Zeynep Elburz	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Zeynep Enilil	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ayda Eraydın	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Şirin Gülçen Eren	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Gökhan Hüseyin Erkan	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Hilal Erkuş	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Gülden Erkuş	İstanbul Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Gerçek Kurt	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. E. Ferhan Gezici Korten	İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Polat Gülkan	Başkent Üniversitesi
Dr. Zehra Güngördü	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Dr. Ebru Harman Aslan	İskenderun Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Emel Karakaya Ayalp	İzmir Demokrasi Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Kemeç	Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Ersan Koç	Çankaya Belediyesi
Dr. Nuri Tunga Köroğlu	Gazi Üniversitesi
Dr. Nihan Oya Memlük Çobanoğlu	İskenderun Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yelda Mert	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Seçil Gül Meydan Yıldız	On Dokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Burcu Müderrisoğlu	Çankaya Üniversitesi
Doç. Dr. Ezgi Orhan	İstanbul Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülden Demet Oruç	Newcastle Üniversitesi
Dr. Güldem Özatağan	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Burcu Özdemir Sarı	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Burcu H. Özüdüru	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ender Peker	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Penpecioglu	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi
Prof. Dr. Erkan Polat	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Sezen Savran Penpecioglu	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi
Doç. Dr. Tayfun Salihoglu	Gebze Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin	Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Metin Şenbil	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Şenol	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Doç. Dr. Meltem Şenol Balaban	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Arzu Taylan Susan	Bursa Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan Tekeli	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Binalı Tercan	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Asuman Türkün	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Nil Uzun	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Dr. Zeki Kamil Ülkenli	TED Üniversitesi
Prof. Dr. Tolga Ünlü	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri Yavan	Ankara Üniversitesi
Dr. Kadriye Burcu Yavuz	Gazi Üniversitesi
Dr. Ahmet Yazar	Ercizan Binalı Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. Emine Yetişkul Şenbil	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Fikret Zorlu	Mersin Üniversitesi

www.kbam.metu.edu.tr

İYTE Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

İZPA İzmir Planlama Ajansı

ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü